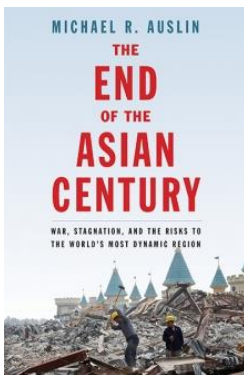


บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review)

The End of the Asian Century: War, Stagnation, and the Risks to the World's Most Dynamic Region¹

นรุตม์ เจริญศรี²

Narut Charoensri³



บทวิจารณ์หนังสือนี้แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อใหญ่ด้วยกัน หัวข้อแรกเป็นการสรุปสาระสำคัญของหนังสือ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาโดยสรุปของหนังสือ และหัวข้อที่สองเป็นข้อคิดเห็นและบทวิจารณ์หนังสือ

1. สรุปสาระสำคัญของหนังสือ

ในปัจจุบัน การก้าวขึ้นมาเป็นอำนาจของจีน ระบบเศรษฐกิจของญี่ปุ่นที่ชะลอตัว การเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นในสหภาพยุโรปจากการที่สหราชอาณาจักรกำลังดำเนินการออกจากการเป็นสมาชิกของสหภาพยุโรป การเปลี่ยนแปลงผู้นำทางการเมืองในสหรัฐฯ ปัญหาบนคาบสมุทรเกาหลี ปัญหาความขัดแย้งทางพรมแดนในทะเลจีนใต้และในพื้นที่ต่างๆ รอบเอเชีย รวมไปถึงปัญหาเรื่องกลุ่มผู้ลี้ภัย ปัญหาการเจริญเติบโตของเมือง หรือภัยการก่อการร้าย ประเด็นเหล่านี้กำลังส่งผลกระทบต่อทวีปเอเชียอย่างมาก ทั้งในแง่ผลกระทบที่มีต่อระเบียบ

¹ Michael R. Auslin. (2017). *The End of the Asian Century: War, Stagnation, and the Risks to the World's Most Dynamic Region*. New Heaven: Yale University Press. 279 pages. ISBN 978-0-300-21222-8

² คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200
อีเมล: narut.c@cmu.ac.th

³ Faculty of Political Science and Public Administration, Chiang Mai University, Muang, Chiang Mai 50200. E-mail: narut.c@cmu.ac.th

ทางด้านการเมืองและความมั่นคงระหว่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงทางมิติเศรษฐกิจและสังคม การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงระดับรัฐ ภูมิภาค และระหว่างประเทศ เจื่อนไซและปัจจัยเหล่านี้ทำให้เกิดคำถามว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นจะส่งผลอย่างไรต่อเอเชีย มันจะทำให้เอเชียยังคงมีอำนาจในระบบระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในมิติเศรษฐกิจ หรือยังมีความสำคัญทางการเมืองอยู่ต่อไปหรือไม่ หรือจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเอเชียจนทำให้เอเชียมีอำนาจลดน้อยลงไปในระบบระหว่างประเทศ และในขณะเดียวกันปัญหาบางอย่างที่เกิดขึ้นในเอเชียเองก็ส่งผลต่อประเทศและภูมิภาคอื่นๆ เช่นเดียวกัน

ในอดีต หลังการเติบโตทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นที่ขยายตัวอย่างมากในช่วงทศวรรษที่ 1970 นักวิชาการ สื่อมวลชน และผู้ที่อยู่ในสายปฏิบัติงานด้านการระหว่างประเทศเริ่มวิเคราะห์ความสำคัญของเอเชียที่กำลังจะเริ่มมีมากขึ้นจนกลายเป็นศตวรรษของเอเชีย (Asian Century) การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทางการเมืองในภูมิภาคเอเชียในอาณานิคมต่างๆ เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงและคลี่คลายลงไป ความขัดแย้งที่ก่อตัวในรูปของสงครามขนาดใหญ่ไม่ปรากฏให้เห็นนับตั้งแต่สงครามระหว่างจีนกับเวียดนามในปี ค.ศ.1979 อีกทั้งระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยก็เริ่มเบ่งบานในประเทศต่างๆ ของเอเชีย ไม่ว่าจะเป็นไต้หวัน เกาหลีใต้ ฟิลิปปินส์ มอโกเลีย อินโดนีเซีย และที่อื่น การเจริญเติบโตทางสังคมและเศรษฐกิจทำให้เมืองและชุมชนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี คุณภาพชีวิตของประชากรในประเทศต่างๆ เริ่มได้รับการพัฒนาปรับปรุงมากขึ้น การพัฒนาเหล่านี้นำมาซึ่งความก้าวหน้าทางสังคม การศึกษา วิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะที่เราเห็นในประเทศอย่างญี่ปุ่น เกาหลีใต้ หรือไต้หวัน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเหล่านี้เป็นสิ่งที่นักวิเคราะห์เคยมองว่าน่าจะทำให้ทวีปเอเชียมีบทบาทมากขึ้นเรื่อยๆ

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นได้รับการวิเคราะห์จากนักวิชาการแบบแยกส่วน โดยยึดเอาเส้นเขตแดนเป็นหลักแบ่งประเทศต่างๆ ออกจากกัน ปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศหนึ่งก็จะได้รับการวิเคราะห์ในบริบทของประเทศนั้นๆ การศึกษาเหล่านี้ไม่ได้ทำให้เราเห็นภาพรวมว่ากระบวนการโลกาภิวัตน์นั้นส่งผลต่อเอเชียในฐานะภูมิภาคหนึ่งเดียวทั้งหมดอย่างไร และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในเอเชียทั้งหมดนั้นส่งผลอย่างไรต่อเศรษฐกิจการเมืองโลก (Auslin, 2017, p.3) Michael R. Auslin จึงได้เสนอให้เรามองการเปลี่ยนแปลงของทวีปเอเชียใหม่ โดยเน้นให้เรามองเอเชียในภาพรวมทั้งหมดโดยไม่เน้นการวิเคราะห์แบบแบ่งแยกประเทศหรือภูมิภาคต่าง ๆ เช่นการแยกระหว่างเอเชียตะวันออก เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือเอเชียใต้ แต่เสนอให้มองไปที่ “ปัจจัยความเสี่ยง” (Risk Factors) (Auslin, 2017, p.4) ที่เอเชียทั้งหมดต้องเผชิญ การวิเคราะห์ปัจจัยความเสี่ยงนั้น

ก็คือการพยายามวิเคราะห์ว่ากระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในปัจจุบันส่งผลอย่างไรต่อเอเชีย มันทำให้เอเชียเกิดความเสียหายอย่างไรบ้าง และสหรัฐฯ ควรจะเข้ามามีส่วนร่วมอย่างไรกับเอเชียเพื่อช่วยลดความเสี่ยง หรือบรรเทาปัญหาที่เอเชียอาจจะเจอ

Auslin เคยเป็นรองศาสตราจารย์ด้านประวัติศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยเยล (Yale University) ที่สหรัฐฯ แต่ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นประธานของโครงการญี่ปุ่นศึกษาของ American Enterprise Institute (AEI) Auslin เขียนหนังสือเล่มนี้ขึ้นมามิใช่เพื่อคาดการณ์เหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (Auslin, 2017, p.XII) หากแต่มีเป้าหมายเพื่อเป็นเครื่องมือสร้างความเข้าใจความเสี่ยงที่เอเชียกำลังเผชิญ โดยหวังว่าผู้อ่านแต่ละกลุ่มจะได้ประโยชน์จากหนังสือนี้แตกต่างกันไป Auslin กล่าวเอาไว้อย่างชัดเจนว่า เขาคาดหวังว่ากลุ่มนักธุรกิจที่อ่านหนังสือนี้จะได้รับประโยชน์จากการทำความเข้าใจบริบททางการเมืองและความมั่นคงในเอเชีย ซึ่งจะทำให้นักธุรกิจเข้าใจสิ่งที่จะทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การค้า และการพัฒนาของเอเชีย ในขณะที่ผู้ที่มิชอบกับการออกนโยบายจะได้รับประโยชน์จากหนังสือนี้จากการเห็นภาพมูลเหตุที่อาจนำไปสู่สงครามหรือความขัดแย้งทางการเมืองในเอเชียได้ อีกทั้งเขาคาดหวังว่าหนังสือจะช่วยเสนอภาพการสร้าง “roadmap” ที่ประเทศในโลกตะวันตกควรจะเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับเอเชียนอกเหนือไปจากนั้น เขายังคาดหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะมีประโยชน์ต่อผู้ที่ทำงานอยู่ในสายสื่อมวลชน นักเรียน นักศึกษา หรือนักวิชาการ ที่จะพบว่าหนังสือเล่มนี้จะช่วยให้เขาเหล่านั้นเข้าใจภัยที่มีต่อการพัฒนาประชาธิปไตยและความร่วมมือแบบพหุภาคี (Auslin, 2017, p.XIII) Auslin ระบุเอาไว้ในหนังสือว่าเขาได้รับอิทธิพลการมองโลกแบบ “สัจนิยม” (Realism) ตามขนบการศึกษาของสาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (Auslin, 2017, p.152) โดยมองว่าการดำเนินนโยบายของประเทศต่างๆ นั้นมุ่งเน้นเรื่องผลประโยชน์แห่งชาติเป็นหลัก และเพราะการดำเนินนโยบายต่างประเทศที่เน้นผลประโยชน์แห่งชาตินี้เองทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างประเทศขึ้นมา

Auslin เสนอว่าเพื่อที่จะเข้าใจภัยหรือความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในเอเชียปัจจุบัน เราควรเปลี่ยนแปลง “แผนที่” ที่เราใช้มองหรือวิเคราะห์เอเชีย จากที่แต่เดิมเรามองเอเชียแบบแยกส่วนหรือแบบแบ่งแยกประเทศกันนั้น เราควรหันมามองแผนที่เอเชียเป็น “แผนที่ความเสี่ยง”⁴ และมองว่ามันประกอบไปด้วยความเสี่ยงอะไรบ้าง โดยเขาวิเคราะห์ว่าทวีปเอเชียกำลังเผชิญกับความเสี่ยงหลัก 5 ประการด้วยกัน คือ (1) ความล้มเหลวในการปฏิรูป

⁴ ดูแผนที่หน้า 5 ของหนังสือประกอบ

เศรษฐกิจ (Failed Economic Reform) (2) ความเสี่ยงด้านประชากร (Demographic Risk) (3) การปฏิวัติทางการเมืองที่ยังไม่สิ้นสุด (Unfinished Political Revolution) (4) การขาดประชาคมการเมือง⁵ (Lack of Political Community) และ (5) ภัยของสงคราม (Threat of War) Auslin ยังได้วิเคราะห์ต่อไปว่า จากภัย 5 ประการที่เอเชียกำลังเผชิญนั้น สหรัฐฯ ควรจะเข้าไปมีบทบาทอย่างไรกับเอเชีย เพื่อที่จะผลักดันเสรีนิยม (Liberalism) และสร้างความเข้มแข็งให้กับระเบียบที่เน้นกฎ (rule-based order) ในแถบอินโด-แปซิฟิก (Indo-Pacific) ซึ่งเขามีความเชื่ออย่างชัดเจนว่า หากเราสามารถเผยแพร่ความคิดประชาธิปไตยไปสู่เอเชียได้แล้ว ก็จะทำให้เกิดความสงบสันติสุขและความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจมากกว่า เพราะรัฐประชาธิปไตยมีแนวโน้มที่จะสร้างความร่วมมือและเป็นรัฐที่สันติมากกว่า (Auslin, 2017, pp.10-11)

หนังสือแบ่งการนำเสนอออกเป็น 7 บทด้วยกัน บทที่ 1 เป็นการนำเสนอข้อถกเถียงหลักและเสนอให้เห็นภาพรวมของหนังสือว่าแผนที่ความเสี่ยงทั้ง 5 นั้นประกอบไปด้วยอะไรบ้าง บทที่ 2 – บทที่ 6 เป็นการนำอธิบายรายละเอียดการวิเคราะห์ความเสี่ยงแต่ละความเสี่ยง และบทที่ 7 ว่าด้วยการจัดการความเสี่ยงในเอเชีย โดยเสนอว่าสหรัฐฯ ควรเข้าไปมีบทบาทอย่างไรในเอเชีย เพื่อช่วยลดความเสี่ยงที่มีอยู่หรืออาจเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต

ความเสี่ยงแรกที่ Auslin นำเสนอก็คือ ความล้มเหลวในการปฏิรูปเศรษฐกิจ (Failed Economic Reform) เขาเสนอว่าหากมองในประวัติศาสตร์แล้ว ทวีปเอเชียได้รับผลประโยชน์จากเศรษฐกิจโลกอย่างมาก และเศรษฐกิจโลกก็ได้รับผลประโยชน์จากเอเชียเช่นเดียวกัน เพราะจากอดีตที่ผ่านมาไม่นาน เราได้เห็นทว่าทวีปเอเชียได้เป็นเหมือนห้องทำงานของโลก (the world's workshop) มาโดยตลอด เพราะทวีปเอเชียเป็นทั้งแหล่งผลิต ตลาด และแรงงานให้กับโลก โดยเฉพาะในจีน ญี่ปุ่น อินเดีย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กิจกรรมทางเศรษฐกิจของโลกเกิดขึ้นในพื้นที่ต่างๆ ของเอเชีย อย่างไรก็ดี แม้ว่าเอเชียจะมีเศรษฐกิจที่เข้มแข็งและพัฒนาเติบโตอย่างต่อเนื่อง แต่คำถามที่สำคัญก็คือ ในกระแสการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจโลกาภิวัตน์นี้ ประเทศในเอเชียจะสามารถต้านทานวิกฤติเศรษฐกิจได้มากขนาดไหน นโยบายทางเศรษฐกิจของรัฐบาลมีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงได้มากน้อยแค่ไหน เอเชียจะสามารถมีนวัตกรรมใหม่ๆ ได้หรือไม่ หรือจะ

⁵ ผู้วิจารณ์เลือกแปลคำว่า “Community” เป็นคำว่า “ประชาคม” เพราะระดับของการวิเคราะห์ของ Auslin ในความเสี่ยงนี้อยู่ในระดับภูมิภาค จึงใช้คำว่าประชาคม เหนือเช่นเดียวกับแปลเช่น “ASEAN Community” ที่แปลว่า “ประชาคมอาเซียน” และเป็นกรอบที่อธิบายระดับภูมิภาคเช่นเดียวกัน

พัฒนาได้ก็ต่อเมื่อต้องอิงอาศัยอยู่บนการประดิษฐ์ของต่างชาติเท่านั้น คำถามเหล่านี้เป็นการตั้งข้อสงสัยต่อความเสี่ยงทางด้านเศรษฐกิจของเอเชียว่าประเทศต่างๆ ในทวีปเอเชียจะสามารถมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจหรือนวัตกรรมได้มากน้อยแค่ไหน เพราะความเสี่ยงทางเศรษฐกิจนี้ดูเหมือนจะเป็นหลักสำคัญที่ส่งผลต่อบทบาทของเอเชียในระบบเศรษฐกิจโลก

Auslin เสนอว่าเราอาจวิเคราะห์ 4 ภูมิภาคที่สำคัญต่อเศรษฐกิจโลก ซึ่งได้แก่ จีน ญี่ปุ่น เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเอเชียใต้ ในกรณีของจีน ปัญหาความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจที่จีนกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันก็คือการเจริญเติบโตที่ชะลอตัว การที่รัฐวิสาหกิจในประเทศควบคุมระบบเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศเอาไว้ ซึ่งรัฐวิสาหกิจในจีนนี้เองที่ทำให้เศรษฐกิจของจีนยังอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลจีนอย่างมาก มิพักกล่าวถึงความสัมพันธ์ที่แนบแน่นระหว่างบริษัทเอกชนกับพรรคคอมมิวนิสต์จีนที่มีผลประโยชน์เอื้อต่อกัน ปัญหาอีกประการที่สำคัญในระบบเศรษฐกิจจีนคือการพัฒนาที่ไม่เท่าเทียมกันในประเทศ ปัญหานี้เกิดจากการพัฒนาเมืองบางเมืองมากกว่าเมืองอื่นๆ ตามชนบท สิ่งนี้ทำให้เกิดปัญหาต่อเศรษฐกิจมหภาคของจีน เพราะมันส่งผลต่อการขยายตัวของเมือง การออมเงินของประชากร การกระจายตัวของประชากร หรือแม้แต่การวางแผนเรื่องค่าจ้าง เพราะเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากร จำนวนแรงงานในระบบเศรษฐกิจ สิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลต่อการตัดสินใจของนักลงทุนทั้งภายในจีนเองและนักลงทุนชาวต่างชาติ เพราะแต่เดิมนักลงทุนอาจถูกดึงดูดจากแรงงานราคาถูกของจีน แต่เมื่อรัฐบาลจีนตัดสินใจขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ อีกทั้งจำนวนแรงงานน้อยลงในระบบการผลิต บริษัทต่างชาติและบริษัทจีนต่างเริ่มหาช่องทางในการย้ายบริษัทหรือโรงงานไปยังประเทศที่มีค่าแรงขั้นต่ำน้อยกว่าและมีจำนวนปริมาณแรงงานที่มากกว่า ตัวอย่างปัญหาเหล่านี้ทำให้รัฐบาลจีนเริ่มปรับปรุงและปฏิรูปแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจจีนเชิงโครงสร้างทั้งหมด แต่นโยบายเหล่านั้นก็ดูเหมือนจะไม่ได้ออกผลนักสักเท่าไร เพราะผู้นำจีนเองก็ไม่ได้ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจมากนัก เพราะอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและเสถียรภาพของพรรคคอมมิวนิสต์ได้ Auslin วิเคราะห์ว่าปัญหภายในของจีนที่รัฐบาลไม่ได้จริงจังต่อการปฏิรูปปัญหาโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับบริษัทเอกชน ปัญหาทางสังคมที่เกิดจากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาภายในประเทศจีนที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจโลกทั้งหมด

ปัญหาเศรษฐกิจในประเทศญี่ปุ่นก็เป็นอีกปัญหาหลักประการหนึ่งของความเสี่ยงของเอเชีย การชะงักงันของการเติบโตทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นส่งผลต่อเศรษฐกิจของเอเชีย ปัญหาเศรษฐกิจที่ชะงักงันของญี่ปุ่นที่ดำเนินมาอย่างยาวนานทำให้บทบาททางเศรษฐกิจและการเมืองของญี่ปุ่นนั้นลดน้อยถอยลงไปอย่างมีนัยสำคัญ จนกระทั่งเมื่อ Shinzo Abe

นายกรัฐมนตรีของญี่ปุ่นเข้ามารับตำแหน่งและเริ่มดำเนินนโยบายที่เรียกว่า Abenomics ในการปฏิรูปเศรษฐกิจของญี่ปุ่น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเงิน การคลัง นโยบายแรงงาน ความเท่าเทียมกันเรื่องเพศ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้หญิงเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการทำงานและการพัฒนาเศรษฐกิจของญี่ปุ่น หรือปัญหาเรื่องการจัดงานในสังคม ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างเศรษฐกิจของญี่ปุ่นโดยภาพรวม ปัญหาการไม่เปิดโอกาสให้ผู้หญิงเข้ามามีส่วนในสังคมการทำงาน และการไม่เปิดโอกาสให้กับชาวต่างชาตินั้นทำให้ญี่ปุ่นขาดโอกาสในการที่จะดึงดูดผู้บริหารหรือคนที่มีศักยภาพในการทำงานสูงๆ เข้ามาทำงานในประเทศ และเสียโอกาสในการได้รับการถ่ายทอดความรู้จากต่างประเทศ ซึ่งส่งผลเสียต่อเศรษฐกิจของญี่ปุ่นเอง (Auslin, 2017, p.39) ปัญหาเศรษฐกิจของญี่ปุ่นนั้นสลับซับซ้อนและส่งผลกระทบต่อบทบาทของญี่ปุ่นในเศรษฐกิจโลกอย่างมาก ทั้งที่เป็นปัญหาต่อเครือข่ายเศรษฐกิจและบทบาททางการเมืองของญี่ปุ่นในเวทีโลก

ปัญหาความเสี่ยงทางเศรษฐกิจในเอเชียยังเห็นได้จากหลายประเทศ เช่นในเกาหลีก็ต้องเผชิญกับปัญหาของกลุ่มแชโบล (Chaebol) ที่เป็นกลุ่มธุรกิจเครือข่ายครอบครัวขนาดใหญ่ที่ได้รับการปกป้องจากรัฐบาล จนบริษัทเอกชนขนาดเล็กเกิดการเสียเปรียบจากสิทธิที่กลุ่มแชโบลได้รับ หรือประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เองก็มีปัญหาที่แตกต่างออกไป ปัญหาเรื่องการฉ้อราษฎร์บังหลวง การขาดความไว้วางใจทางสังคม (social trust) คุณภาพชีวิตของแรงงานที่อยู่ในอันตราย หรือการที่ระบบการเงินและกฎหมายยังด้อยพัฒนา ปัญหาเหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่รัฐที่มีขนาดทางเศรษฐกิจเล็กลงมาต้องเผชิญ ตัวอย่างเช่นเวียดนามกับมาเลเซียก็ต้องเผชิญกับการไม่สามารถหลุดออกไปจากกับดักรายได้ปานกลาง (middle-income trap) ได้ เพราะว่าเวียดนามและมาเลเซียต่างก็มีจุดขายอยู่ที่การมีแรงงานราคาถูก จนทำให้มีการเข้ามาลงทุนจากบริษัทต่างชาติ แต่ก็ไม่สามารถพัฒนานวัตกรรมในประเทศขึ้นมาใหม่ได้ ในขณะที่ประเทศอย่างกัมพูชาหรือลาวก็มีขนาดทางเศรษฐกิจและระดับการพัฒนาที่ไม่สามารถแม้แต่จะเริ่มการพัฒนาได้ ส่วนอินโดนีเซียก็ยังมีปัญหาเรื่องการที่ระบบเศรษฐกิจยังไม่เสรี เพราะเศรษฐกิจบางส่วนยังถูกปกป้องไว้มาก เช่นภาคการเกษตร นอกเหนือไปจากนั้น Auslin ยังได้เสนอตัวอย่างของเอเชียใต้โดยเจาะจงไปที่อินเดีย ปัญหาในอินเดียก็เป็นความเสี่ยงอีกประเภทหนึ่ง อินเดียเป็นพหุสังคมที่มีความหลากหลายสูงซึ่งทำให้ยากต่อการจัดการ ปัญหาเรื่องการพัฒนาที่ไม่เท่าเทียม การขาดระบบการศึกษา ความยากจน การขาดสาธารณูปโภคพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ รวมไปถึงการฉ้อราษฎร์บังหลวง เป็นต้น

การอธิบายภูมิภาคทั้ง 4 ของ Auslin เป็นการพยายามชี้ให้เห็นว่าปัญหาทางเศรษฐกิจที่เอเชียกำลังเผชิญคือปัญหาเรื่องการพัฒนาของประเทศ ปัญหาของการที่

เศรษฐกิจยังไม่กระจายตัวให้เกิดผลประโยชน์แก่ประชาชนในประเทศต่างๆ การที่รัฐบาลยังไม่สามารถออกมาตรการที่จะรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของเอเชียอาจทำให้เศรษฐกิจโลกชะลอตัวลง เพราะเมื่อเกิดปัญหาทางเศรษฐกิจในประเทศต่างๆ ในเอเชียแล้ว ก็อาจจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโลกทั้งหมดได้

ความเสี่ยงที่สองคือความเสี่ยงด้านประชากร (Demographic Risk) ปัญหาที่สำคัญที่สุดของเอเชียในทัศนะของ Auslin คือประเทศในเอเชีย หากไม่มีประชากรมากจนเกินไป ก็มีประชากรน้อยจนเกินไป (Auslin, 2017, p.55) เขาแบ่งการนำเสนอโดยเลือกกรณีศึกษา 3 ประเทศ ได้แก่ ญี่ปุ่นที่มีประชากรน้อยจนเกินไป จีนที่มีประชากรมากจนเกินไป และอินเดียกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่กำลังมีการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร (Auslin, 2017, p.56) ปัญหาด้านประชากรในประเทศต่างๆ นั้นสำคัญในมิติที่ว่า มันมีผลต่อการเติบโตของรัฐ ในแง่ที่รัฐต้องคิดถึงการเพิ่มจำนวนประชากรให้เหมาะสมกับการป้อนจำนวนแรงงานที่ต้องการเพื่อพัฒนาประเทศ การจัดการด้านจำนวนบุคลากรที่จะมาทำงานในกองทัพ และการที่ประชากรจะเข้ามามีส่วนในการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ให้กับประเทศ เป็นต้น

ปัญหาของสังคมที่มีผู้สูงอายุมากขึ้นและมีอัตราการเกิดใหม่ของประชากรที่ต่ำลง ทำให้ประเทศอย่างญี่ปุ่นกำลังเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่จะมาสนับสนุนการทำงานของเศรษฐกิจและการผลิต ปัญหานี้ผลต่อเนื่องไปยังขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และการใช้งบประมาณมหาศาลของรัฐเพื่อดูแลผู้สูงอายุ ปัญหาสังคมผู้สูงอายุก็กำลังเกิดขึ้นในเกาหลีใต้ ไต้หวัน ฮองกง และสิงคโปร์เช่นเดียวกัน ประเทศเหล่านี้ต่างกำลังเผชิญกับการที่ประชากรที่เริ่มมีอัตราการเกิดน้อยลง และทำให้เศรษฐกิจและสังคมต้องเผชิญกับปัญหาหลายๆ แต่ปัญหจำนวนประชากรในจีนกลับเป็นปัญหาที่ตรงกันข้าม เพราะในประเทศจีนนั้นกลับมีจำนวนประชากรที่มากเกินไป และดูเหมือนว่าจะลดลง ปัญหาการมีประชากรมากเกินไปนำไปสู่ปัญหาหลายประการ เช่น การย้ายถิ่นในประเทศเพื่อเข้าไปทำงานในเมือง การขยายตัวของเมือง ปัญหาเรื่องการจัดการที่อยู่อาศัย ปัญหาสุขภาพ สิ่งแวดล้อม ความยากจน การพัฒนาที่ไม่เท่าเทียมกัน และปัญหาสังคมอื่นๆ จำนวนมาก ส่วนในอินเดียและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้น Auslin วิเคราะห์ว่าหลายประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กำลังเผชิญกับปัญหาของการมีประชากรที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งจะเป็นปัญหาด้านการศึกษา การจ้างงาน และคุณภาพชีวิตของประชากรในประเทศ ความเสี่ยงที่อินเดียและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต้องเผชิญก็คือการที่รัฐบาลต้อง

พยายามหาทางจัดการกับการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรให้เกิดสมดุล และการพัฒนาที่เท่าเทียมกัน เป็นต้น

Auslin สรุปว่าปัญหาด้านประชากรของประเทศต่างๆ ในเอเชียซึ่งต้องเจอกับ ปัญหาของจำนวนและคุณภาพของประชากรนั้นเป็นความเสี่ยงของภูมิภาค เพราะหาก รัฐบาลของประเทศต่างๆ ไม่สามารถหาทางจัดการแก้ไขด้วยการปฏิรูปเศรษฐกิจและ การศึกษาได้แล้ว ก็จะทำให้เกิดความเสี่ยงต่อประเทศและภูมิภาคเอง (Auslin, 2017, p.81)

Auslin เสนอต่อไปว่า ความเสี่ยงที่สามที่เอเชียกำลังเผชิญคือการปฏิวัติทาง การเมืองที่ยังไม่สิ้นสุด (Unfinished Political Revolution) ปัญหานี้เป็นปัญหาสืบ เนื่องมาจากปัญหาเรื่องเศรษฐกิจและประชากรที่ได้กล่าวไปแล้วในข้างต้น Auslin เสนอว่า ปัญหาที่รัฐบาลต้องเผชิญจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและประชากรทำให้รัฐบาลต้อง คิดว่าจะทำอย่างไรจึงจะตอบสนองความต้องการของประชากรให้ได้มากที่สุด เพราะมี เช่นนั้นแล้วก็น่าจะไปสู่ปัญหาความไม่สงบในประเทศ ซึ่งถือได้ว่าเป็นปัญหาความเสี่ยงที่ ใหญ่ที่สุดในทุกความเสี่ยงที่เขาวเคราะห์ (Auslin, 2017, pp.82-83) ในบทนี้ Auslin นำเสนอประเด็นการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ เอเชียตะวันออกเฉียง ใต้ และอินเดีย โดยเสนอว่าประเทศต่างๆ กำลังต้องเผชิญกับปัญหภายในประเทศ ไม่ว่าจะเป็น เรื่องการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ไม่เท่าเทียม ปัญหาทางสังคม หรือการขยายตัวของ ประชาธิปไตยในจีน ปัญหาการเมืองและเศรษฐกิจของญี่ปุ่นที่รัฐบาลไม่สามารถแก้ไขปัญหา ได้ ปัญหาเรื่องความเห็นทางการเมืองที่ขัดแย้งกันเรื่องการรวมตัวของเกาหลีเหนือ-ใต้ก็เป็น ปัญหาหลักในเกาหลี ในขณะที่ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็เผชิญกับปัญหาของการ พยายามทำให้เป็นประชาธิปไตย และการพยายามทำให้รัฐทันสมัย (modernization) มาก ขึ้น หรือปัญหาที่รัฐถูกปกครองโดยพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียวเป็นระยะเวลายาวนาน เกินไป ปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวง ปัญหาเรื่องศาสนากับการก่อการร้ายในประเทศเช่น ในอินโดนีเซีย หรือปัญหาการเมืองภายในประเทศของไทยที่เกิดขึ้นมายาวนาน ในขณะที่ ปัญหาในอินเดียคือปัญหาที่เกิดจากความหลากหลายของศาสนา ประชากร ปัญหาเรื่อง ความแตกต่างทางศาสนานำไปสู่การพยายามแบ่งแยกดินแดน เป็นต้น

เราอาจสรุปได้ว่า ปัญหาการเปลี่ยนแปลง ความขัดแย้ง และความวุ่นวาย ภายในประเทศต่างๆ ในเอเชียนั้นเกิดขึ้นจากการที่รัฐบาลไม่สามารถควบคุมหรือไม่มี ประสิทธิภาพในการจัดสรรทรัพยากร ผลประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มคน ที่มีความหลากหลายอย่างมากในเอเชียได้ รวมไปถึงปัญหาเรื่องการขยายตัวของ ประชาธิปไตยในเอเชียที่ทำให้ประชาชนเริ่มเรียกร้องรัฐบาลที่พวกเขาจะสามารถตรวจสอบ

การทำงานได้ (accountability) และรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพมากกว่านี้ ปัญหาการจัดการความต้องการของประชากรที่มีความหลากหลายนี้เอง หากไม่ได้รับการตอบสนองที่ทั่วถึงเท่าเทียม และมีประสิทธิภาพแล้ว ก็น่าจะทำให้เกิดความขัดแย้งภายในสังคมที่อาจส่งผลลุกลามไปสู่ประเด็นระหว่างประเทศอื่นๆ ได้

ความเสี่ยงที่สี่คือการขาดประชาคมการเมือง (Lack of Political Community) ปัญหานี้เป็นปัญหาที่ Auslin ต้องการตอบคำถามว่าทำไมในเอเชียจึงไม่มีกรอบความร่วมมือที่จะช่วยประสานผลประโยชน์ทางการเมืองหรือความมั่นคงได้ดังที่ในยุโรปมีองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (North Atlantic Treaty Organisation: NATO) เป็นต้น ปัญหานี้อาจเกิดจากการที่ประเทศต่างๆ ในเอเชียไม่สามารถลดความหวาดระแวงระหว่างกันที่ก่อตัวในช่วงยุคอาณานิคมและสงครามต่างๆ (Auslin, 2017, p.123) ปัญหาของการที่รัฐในเอเชียไม่สามารถสร้างประชาคมการเมืองร่วมกันในทวีปได้เกิดขึ้นจากการที่เอเชียยังมีความแตกต่างของรูปแบบการปกครองที่แตกต่างกันมาก ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า รัฐในเอเชียยังไม่เป็นประชาธิปไตย (Auslin, 2017, p.123) ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญต่อการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ เขายังเสนออีกว่า สาเหตุอีกประการที่ทำให้รัฐในเอเชียไม่ยอมสร้างประชาคมร่วมกันก็เพราะรัฐในเอเชียเพิ่งได้รับเอกราชมาไม่นาน รัฐในเอเชียยังหวงแหนอำนาจอธิปไตยที่เพิ่งได้รับมาหลังการปลดแอกตนเองออกจากอาณานิคม ดังนั้นความคิดเรื่องอิสรภาพและอำนาจอธิปไตยจึงยังคงผูกพันแน่นแฟ้นกับรัฐในเอเชียอย่างมาก ซึ่งแตกต่างไปจากรัฐในยุโรปที่มีพัฒนาการมายาวนานกว่า และทำให้กรอบความคิดเรื่องอำนาจอธิปไตยเปลี่ยนแปลงไปมาก และมีการพัฒนารอบความร่วมมือระดับภูมิภาคไปได้ไกลกว่ากรอบคิดเรื่องอำนาจอธิปไตย

ประเด็นที่น่าสนใจที่ Auslin เสนอคือ สาเหตุที่ทำให้เอเชียไม่สามารถสร้างกรอบความร่วมมือทางการเมืองเหมือน NATO ขึ้นมาได้ในเอเชียเป็นเพราะเอเชียไม่มีประเทศผู้นำของภูมิภาคที่สามารถดึงความร่วมมือระหว่างประเทศมาได้ แม้ว่าญี่ปุ่นจะเป็นประเทศที่มีระดับประชาธิปไตยสูงสุดในเอเชีย และมีขีดความสามารถทางเศรษฐกิจที่จะเป็นผู้นำของภูมิภาคได้ แต่ปัจจุบันระดับเศรษฐกิจของญี่ปุ่นก็ไม่ได้สูงสุดอีกต่อไป และปัจจัยเรื่องความขัดแย้งระหว่างจีนกับญี่ปุ่นก็ทำให้ประเทศเล็กๆ ในเอเชียเกิดความยากลำบากในการตัดสินใจว่าจะให้ความสำคัญกับจีนหรือญี่ปุ่นมากกว่ากัน ในขณะที่สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South-East Asian Nations: ASEAN) หรืออาเซียน เองก็ไม่ได้ได้รับความสนใจ และไม่มีอำนาจมาก เพราะประเทศต่างๆ ก็ยังไม่ไว้วางใจกัน และยังไม่มีเป้าหมายหรือคุณค่าทางการเมืองร่วมกันภายในกลุ่มประเทศสมาชิก การขาด

ประเทศผู้นำหรือองค์กรระหว่างประเทศที่จะมาทำหน้าที่ประสานผลประโยชน์หรือวางกฎเกณฑ์ร่วมกันในภูมิภาคจึงยังเป็นช่องว่างที่เป็นปัญหาใหญ่ของภูมิภาคอยู่

Auslin ใช้กรอบการมองการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อธิบายว่า แม้ว่าในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะมี ASEAN เป็นเครื่องมือในการประสานผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการเมืองร่วมกันในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แล้ว แต่ ASEAN เองก็ยังขาดทั้งทรัพยากรมนุษย์และงบประมาณในการดูแลปัญหาและความต้องการของทั้งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ และแม้กรอบ ASEAN จะขยายตัวไปเป็น ASEAN+3 และมีการจัดการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit: EAS) แล้ว แต่กรอบความร่วมมือที่ขยายขึ้นมาก็เป็นเพียงการเมืองของประเทศมหาอำนาจ และยังขาดจุดที่ประเทศต่างๆ เห็นร่วมกันซึ่งทำให้กรอบความร่วมมือที่มีอยู่นั้นเป็นเพียงกลไกที่ไม่สามารถตอบสนองผลประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

ท้ายที่สุด Auslin ก็ตั้งประเด็นเอาไว้ว่า การที่เอเชียขาดกลไกความร่วมมือระดับภูมิภาคที่เข้มแข็งนั้นจัดเป็นความเสี่ยงของทวีปเอเชียหรือไม่ (Auslin, 2017, p.149) ต่อคำถามนี้เขาตอบว่า จริงๆ แล้วเอเชียก็ไม่ได้มีสงครามขนาดใหญ่มาตั้งแต่สงครามจีน-เวียดนามในปี ค.ศ. 1979 เอเชียจึงมีความสงบที่ไม่มีสงครามใหญ่ และกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชียก็กำลังขยายตัวเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้นมันมีศักยภาพในภูมิภาคอยู่ แต่การขาดองค์กรที่จะมีช่วยดูแลเรื่องการเมืองและความมั่นคงในเอเชียนั้นก็ทำให้รัฐเล็กๆ เกิดความยากลำบากในการดำเนินนโยบาย เพราะรัฐเหล่านั้นต้องเลือกว่าจะดำเนินนโยบายใกล้ชิดกับประเทศใด และการขาดองค์กรของภูมิภาคที่ดูแลเรื่องความมั่นคงนี้ก็ทำให้การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในภูมิภาคเป็นไปได้ยาก ซึ่งจะส่งผลต่อการเมืองระหว่างประเทศในระดับโลกต่อไป

ความเสี่ยงสุดท้ายที่ Auslin วิเคราะห์ไว้ก็คือภัยของสงคราม (Threat of War) Auslin มองว่าการวิเคราะห์ความเสี่ยงเรื่องความมั่นคงของเอเชียนั้นดูเหมือนจะเป็นการวิเคราะห์ที่ง่ายที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกรอบอื่นๆ ที่ได้กล่าวมาในข้างต้น (Auslin, 2017, p.187) ในบทนี้ผู้เขียนเสนอให้เรามองปัญหาความขัดแย้งภายในทวีปเอเชีย การที่รัฐต่างๆ ในเอเชียพยายามปกป้องผลประโยชน์ของตนเองผ่านการสะสมอาวุธ การขยายกองทัพ การสร้างพันธมิตรทางการทหารและความมั่นคงเช่นที่เห็นอย่างชัดเจนในจีนหรือเกาหลีเหนือ ทำให้สภาวะความตึงเครียดภายในภูมิภาคก่อตัวขึ้น และจัดเป็นความเสี่ยงของเอเชีย Auslin ชี้ให้เห็นภาพการที่รัฐต่างๆ ในแถบเอเชียแปซิฟิกมีศักยภาพด้านการทหารจากการสะสมและพัฒนาอาวุธขึ้นมา โดยเฉพาะปัญหาการสะสมอาวุธของจีนและเกาหลีที่ทำให้เกิดสถานการณ์ที่ Auslin เรียกว่า “วงจรความเสี่ยง” (Risk Cycle) เขาอธิบายไว้ว่าวงจรความ

เสี่ยงเกิดขึ้นจากการที่มี “ความไม่แน่นอน” (uncertainty) จากการที่จีนเริ่มมีการพัฒนาอาวุธและกองทัพ รวมไปถึงเกาหลีเหนือพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ ซึ่งทำให้เกิดความกังวลใจต่อประเทศต่างๆ ซึ่งนำไปสู่ความไม่ปลอดภัย (insecurity) เพราะประเทศต่างๆ จะรู้สึกว่าไม่มีประเทศใดหรือองค์กรใดจะมาปกป้องเขาได้ ดังนั้น รัฐอื่นๆ ต่างต้องพยายามหาทางดำเนินการที่จะปกป้องตนเอง ทั้งในแง่ผลประโยชน์และความมั่นคง สิ่งนี้ทำให้เกิดความไม่เสถียรภาพ (instability) ภายในภูมิภาคเอเชีย เพราะรัฐก็จะดำเนินการปกป้องผลประโยชน์ตนเองจนเกิดเป็นความขัดแย้งภายในภูมิภาค (Auslin, 2017, p.156) ปัญหาความขัดแย้งทางการทหารและความมั่นคงในเอเชียนี้ทำให้เอเชียเผชิญความเสี่ยงในเรื่องเสถียรภาพความมั่นคงของภูมิภาค ซึ่งแน่นอนว่าย่อมส่งผลไปยังประเด็นเรื่องความร่วมมือระหว่างประเทศ และเศรษฐกิจระหว่างประเทศทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก เช่นเดียวกัน

ในบทสุดท้าย Auslin อธิบายถึงปฏิสัมพันธ์ที่สหรัฐฯ ควรมีกับเอเชียเพื่อที่จะลดความเสี่ยงในเอเชียซึ่งอาจจะส่งผลต่อเศรษฐกิจโลก หลังจากที่ได้นำเสนอความเสี่ยงในมิติต่างๆ ในช่วงบทอื่นๆ เขาได้ชี้ให้เห็นว่าความเสี่ยงเหล่านั้นควรได้รับการช่วยเหลือ เพราะแม้ว่าในปัจจุบันจะมีกลไกบางอย่าง เช่น กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค หรือองค์การระหว่างประเทศในแถบเอเชียแปซิฟิกอยู่บ้างแล้ว แต่กลไกเหล่านั้นเองก็ไม่ได้ก่อให้เกิดการประสานผลประโยชน์หรือจะช่วยลดความเสี่ยงในภูมิภาคได้ Auslin จึงเสนอว่า กลไกหรือตัวแสดงที่สำคัญที่จะเข้ามาช่วยลดความเสี่ยงในเอเชียได้คือ สหรัฐฯ (Auslin, 2017, p.192)

Auslin ถกเถียงว่า สหรัฐฯ ได้เล่นบทบาทเป็นตัวแสดงที่สำคัญต่อเสถียรภาพของเอเชียมาโดยตลอด โดยดูได้จากบทบาทของกองทัพสหรัฐฯ ที่อยู่ในแถบเอเชียแปซิฟิกมากกว่า 70 ปีนั้นได้ช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับภูมิภาคนี้อย่างมาก (Auslin, 2017, p.192) เขายังเสนออีกด้วยว่า สหรัฐฯ ต้องพยายามคงบทบาททางการทหารของตนเองไว้ในเอเชียแปซิฟิกให้มากที่สุด เพื่อที่จะคานอำนาจกับจีน และดูแลประเด็นความมั่นคงที่เกี่ยวข้องกับเกาหลีเหนือ (Auslin, 2017, p.194) นอกจากนี้ สหรัฐฯ ยังควรพยายามหาพันธมิตรใหม่จากประเทศในเอเชีย โดยพยายามใช้เครือข่ายความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นที่สหรัฐฯ มีกับบางประเทศในเอเชียแล้วให้เป็นเหมือนกลไกในการสร้างพันธมิตรเพิ่มเติม Auslin เปรียบเปรยยุทธวิธีนี้ว่า “สามเหลี่ยมซ้อนสามเหลี่ยม”⁶ (Concentric Triangles) (Auslin, 2017, p.196) โดยสามเหลี่ยมแรก เป็นสามเหลี่ยมใหญ่ที่สร้างความร่วมมือระหว่างญี่ปุ่น

⁶ ดูแผนที่หน้า 197 ของหนังสือประกอบ

เกาหลีใต้ อินเดีย และออสเตรเลีย มันเป็นการรอบขนาดใหญ่ที่สร้างความร่วมมือกับประเทศพันธมิตรขนาดใหญ่ที่ใกล้ชิดกับสหรัฐฯ โดยเชื่อมโยงประเทศใหญ่และมีอำนาจเข้าไว้ด้วยกัน ในขณะเดียวกัน กรอบสามเหลี่ยมอีกอันที่อยู่ตรงกลางสามเหลี่ยมแรกก็คือความสัมพันธ์ระหว่างอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ โดยมีประเทศไทยเป็นผู้เข้าร่วม (participant) และขยาย (outreach) ไปยังเวียดนาม กลุ่มประเทศเหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญในฐานะที่จะช่วยสนับสนุนยุทธศาสตร์ของสหรัฐฯ ที่จะมีในแถบเอเชียแปซิฟิก สามเหลี่ยมที่ทับซ้อนกันนี้เป็นเหมือนวงของพันธมิตรที่สหรัฐฯ ควรบริหารเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่กรอบคิดเรื่องประชาธิปไตย และรักษากฎอำนาจและเครือข่ายพันธมิตรของสหรัฐฯ เอาไว้ในเอเชียแปซิฟิก

เขายังเสนออีกว่า สหรัฐฯ ควรพยายามสนับสนุนการสร้างประชาคมที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน มีกฎ บรรทัดฐาน พฤติกรรม และความร่วมมือระหว่างประเทศใหญ่ๆ ของเอเชีย สิ่งนี้จะช่วยทำให้เกิดความโปร่งใส ความเชื่อใจ และทำให้สามารถปกป้องน่านน้ำและน่านฟ้าของภูมิภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (Auslin, 2017, p.196) และควรสนับสนุนให้ประเทศในเอเชียพยายามปกป้องระเบียบที่มีกฎเป็นพื้นฐาน (rules-based order) และสนับสนุนให้ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย และออสเตรเลีย มีบทบาทสำคัญในการเป็นหลักของการสร้างเสถียรภาพความมั่นคงและการเมือง และเพื่อสนับสนุนบทบาทของสหรัฐฯ ในภูมิภาคนี้

การจะลดความเสี่ยงของเอเชียอาจทำได้ด้วยการที่ทำให้สหรัฐฯ ได้เข้าไปมีบทบาทในการสนับสนุนให้เกิดประชาธิปไตยในภูมิภาค เพราะประชาธิปไตยจะช่วยให้เกิดเสถียรภาพและความมั่นคงภายในประเทศ และช่วยให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศเช่นเดียวกัน (Auslin, 2017, p.215) โดยสหรัฐฯ อาจสนับสนุนผ่านการช่วยการจัดการประชุมที่เกี่ยวข้องกับประชาธิปไตยในเอเชีย (Auslin, 2017, p.217) หรืออาจเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับเอเชียผ่านการให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและการค้าเพื่อช่วยเปิดเสรีทางการค้าให้กับประเทศต่างๆ (Auslin, 2017, p.217) ซึ่งจะมีส่วนช่วยในเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอื่นๆ ในแถบเอเชีย โดยสหรัฐฯ ควรกำหนดเงื่อนไขของการให้ความช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจไว้ว่า ประเทศที่ต้องการความช่วยเหลือนั้นต้องสนับสนุนประชาธิปไตย โดยอาจมีการจัดประชุมเกี่ยวกับประชาธิปไตยในประเทศ หรือมีการร่วมมือกับสหรัฐฯ หรือมีการพัฒนาโครงการแลกเปลี่ยนต่างๆ ขึ้นมา (Auslin, 2017, p.217) และสหรัฐฯ ก็ควรเพิ่มงบประมาณที่จะช่วยสนับสนุนการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมเพื่อสร้างความเชื่อมโยงผ่านผู้คน อันจะเป็นผลดีต่อการมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้คนระหว่างประเทศ (Auslin, 2017, p.217)

จะเห็นได้ว่า Auslin มองการเข้าไปมีบทบาทของสหรัฐฯ ในเอเชียด้วยการมองว่า ความเสี่ยงที่เอเชียกำลังเผชิญนั้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเศรษฐกิจ การเมือง สังคม หรือความมั่นคง ต่างเกิดขึ้นจากการไม่ที่ประเทศเหล่านั้นมีระบบเศรษฐกิจที่ไม่เอื้ออำนวยความสะดวกต่อการทำงานของระบบเศรษฐกิจแบบตลาด การไม่มีเสรีทางการทำธุรกิจ และรัฐบาลไม่สามารถจัดหาทรัพยากรมาตอบสนองผลประโยชน์หรือความต้องการได้อย่างเต็มที่ ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่รัฐบาลไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีความตั้งใจ มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงภายในประเทศ การที่ประชากรมีจำนวนและคุณภาพที่ไม่สมดุลและควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมอย่างมาก การมีความหลากหลายของประชากรที่มีความต้องการที่แตกต่างกันไป การขาดโครงสร้างการทำงานที่ดีหรือการขาดงบประมาณที่จะมาช่วยสนับสนุน ดังนั้นการจะแก้ไขปัญหาเพื่อลดความเสี่ยงในเอเชีย อาจทำได้ด้วยการเปลี่ยนแปลงให้ประเทศเหล่านั้นมีลักษณะของความเป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น ส่วนหนึ่งด้วยการสนับสนุนสหรัฐฯ ให้เข้าไปมีบทบาทในมิติต่างๆ ทั้งในเรื่องการให้งบประมาณสนับสนุนการดำเนินการ การหาพันธมิตรในเวทีการเมืองระหว่างประเทศเพื่อช่วยสนับสนุนบทบาทสหรัฐฯ และการเผยแพร่แนวคิดเรื่องประชาธิปไตยที่น่าจะเป็นผลดี

2. ข้อคิดเห็นและบทวิจารณ์หนังสือ

หลังจากการได้อ่านหนังสือนี้ ข้อสังเกตที่มีพบมีหลายประการ คือ Auslin ไม่ได้ให้คำนิยามคำว่า “ความเสี่ยง” เอาไว้เลยตลอดหนังสือทั้งเล่มว่าความเสี่ยงที่ผู้เขียนศึกษานั้นหมายถึงอะไร แต่ดูเหมือนว่าผู้เขียนสรุปว่าความเสี่ยงนั้นคือสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อประเทศและภูมิภาคอื่นทั้งในมิติเศรษฐกิจ การเมืองและความมั่นคง และสังคม โดยจุดเริ่มต้นของความเสี่ยงนั้นอยู่ในเอเชียที่กำลังเผชิญกับปัญหาหลายอย่าง ความเสี่ยงที่ Auslin ศึกษานั้นก็เป็นปัญหาภายในประเทศและระดับภูมิภาค แต่ก็ไม่ได้ชี้ให้เห็นความเชื่อมโยงไปยังภูมิภาคอื่นๆ อย่างชัดเจนว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในแถบเอเชียนี้นำส่งผลอย่างไรต่อภูมิภาคหรือประเทศอื่นในโลก

นอกจากนี้ผู้เขียนเองก็ไม่ได้กำหนดกรอบว่า “เอเชีย” ที่ใช้ตั้งชื่อหนังสือนั้นครอบคลุมประเทศใดบ้าง เพราะแม้ว่าจะกล่าวถึงเอเชียทั้งหมด แต่กรณีศึกษาที่เลือกมาอธิบายนั้นก็เพียงอยู่ไม่กี่ประเทศ และอาจมีประเทศอย่างออสเตรเลียเข้ามาปรากฏอยู่ในการอธิบายว่าเป็นประเทศหนึ่งในทวีปเอเชียเช่นเดียวกัน⁷ อีกทั้งแม้ว่าชื่อหนังสือจะเป็นเรื่องการสิ้นสุดของศตวรรษของเอเชีย แต่ดูเหมือนว่าประเด็นการนำเสนอจะเป็นเรื่องทาง

⁷ กรณีที่หยิบยกเอาออสเตรเลียมาอธิบายที่หน้า 129

เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศในแถบเอเชียแปซิฟิกเสียมากกว่า ซึ่งไม่ได้เป็นการพูดถึงเอเชียทั้งทวีปโดยภาพรวม แม้ว่า Auslin จะพยายามกล่าวว่าเราไม่ควรเน้นการใช้ “แผนที่” ที่ยังคงเน้นความสำคัญของเส้นเขตแดนซึ่งทำให้เกิดการวิเคราะห์ที่แยกส่วนกัน และหันไปใช้ “แผนที่ความเสี่ยง” ที่ผู้เขียนได้เสนอนั้น แต่ในท้ายที่สุด ผู้เขียนก็ยังวิเคราะห์โดยยกกรณีศึกษาแยกแยกส่วนกัน และกรณีศึกษาที่ยกมานั้นก็ยังมีจำกัด เพราะยังเลือกแค่ จีน ญี่ปุ่น อินเดีย ในขณะที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะมุ่งเน้นวิเคราะห์ไปที่อินโดนีเซีย สิงคโปร์ และมาเลเซีย

นอกจากนี้ แม้ว่าผู้เขียนได้เสนอเอาไว้ว่าเราควรมองเอเชียแบบ “ปฏิวัติเสียใหม่” (revolutionary) (Auslin, 2017, p.3) แต่ผู้เขียนก็ไม่ได้เสนอกรอบการมองเชิงทฤษฎีแบบใหม่ที่จะสามารถใช้ทำความเข้าใจเหตุการณ์ที่อธิบายมาทั้งหมด หากแต่หนังสือมุ่งเน้นการอธิบาย “ประเด็น” ที่รัฐในเอเชียกำลังเผชิญร่วมกัน ปัญหาหลักอีกประการคือการที่หนังสือนี้พยายามทำความเข้าใจ “ปรากฏการณ์” ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความมั่นคงที่ครอบคลุมอาณาบริเวณเชิงกายภาพของเอเชียทั้งทวีปนั้นทำให้การนำเสนออาจครอบคลุมทั้งหมดและลงรายละเอียดได้ และเหตุการณ์ที่ยกมาอธิบายนั้นส่วนมากแล้วเป็นเหตุการณ์ร่วมสมัย ซึ่งขาดบริบททางประวัติศาสตร์ในการช่วยทำความเข้าใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพื้นที่ของการเขียนและการทำวิจัยนั้นมีจำกัด ประเด็นนี้เองที่ทำให้ผู้อ่านอาจจะต้องไปศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์เพิ่มเติม เพื่อทำความเข้าใจประเด็นบางประเด็นที่อาจจะเกี่ยวข้องในหนังสือ

ผู้อ่านที่มักตั้งข้อสงสัยต่อบทบาทของสหรัฐฯ ในการเมืองโลกอาจพบว่าหนังสือเล่มนี้มีข้อเสนอทางวิชาการที่อาจทำให้ผู้อ่านรู้สึกเคลือบแคลง สงสัย และตั้งคำถามต่อข้อเสนอของ Auslin ได้ โดยเฉพาะข้อเสนอทางวิชาการของเขาที่เสนอเอาไว้ในบทที่ 7 ที่มีชื่อว่า “Managing Risk in Asia” เพราะคำถามที่สำคัญก็คือ สหรัฐฯ ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวหรือมีปฏิสัมพันธ์กับประเทศในเอเชียหรือไม่ และอย่างไร หรือควรเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ขนาดไหน อีกทั้งข้อเสนอต่างๆ ที่ Auslin เสนอมาให้สหรัฐฯ มีปฏิสัมพันธ์กับเอเชียนั้นมีความเหมาะสมมากน้อยแค่ไหน เพราะอาจมีผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอของ Auslin อยู่จำนวนมิใช่น้อย คำถามเรื่องบทบาทของสหรัฐฯ ในการจัดการความเสี่ยงในเอเชียนำเราไปสู่การตั้งคำถามหลังการอ่านหนังสือว่า ถ้าเช่นนั้นแล้วสหรัฐฯ ควรเข้าไปมีบทบาทหรือไม่ และหากสหรัฐฯ จะเข้ามาจัดทำโครงการต่างๆ แล้ว ควรมีการผนวกสร้างความร่วมมือกับจีนในโครงการเหล่านั้นหรือไม่ เพื่อเป็นการประสานผลประโยชน์ทางการเมืองและเศรษฐกิจระดับโลก และข้อเสนอที่ผู้เขียนได้เสนอนั้นเหมาะสมหรือไม่

หนังสือนี้ชักชวนให้เราพิจารณาต่อไปว่า เราจะมีกรอบการมองเชิงทฤษฎีด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างไรในการอธิบายหรือวิเคราะห์บทบาทที่สหรัฐฯ ควรมีเพื่อช่วยสนับสนุนการลดความเสี่ยงที่มีในภูมิภาคเอเชีย เพราะมันเกี่ยวพันไปถึงประเด็นประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่พัฒนาในภูมิภาค การเมืองระหว่างประเทศเรื่องความขัดแย้งระหว่างประเทศมหาอำนาจและเศรษฐกิจระหว่างประเทศในแถบเอเชียแปซิฟิก

ผู้อ่านที่เป็นผู้ที่อยู่ในสายปฏิบัติงานด้านการออกนโยบายและนักศึกษาด้านการเมืองระหว่างประเทศจะได้รับประโยชน์จากหนังสือนี้พอสมควรจากการได้เปิดความเห็นทั้งเพื่อทบทวน หรือโต้แย้งกับข้อมูล ความเข้าใจ หรือความเห็นที่เคยมีมา